

jelentékeny részében a belföldi adós váltóját vagy kereskedelmi utalványát a belföldi gyáros vagy termelő a bankjánál leszámítottatja, aki ezt belföldi pénzüintézethez küldi beszedésre. Hogy a belföldi pénzüintézet útján való beszedés a tartozást pénzüintézettel szemben fennállóvá nem teszi, azt vitátlannak vejük. Ellenben a külföldi pénzüintézetre forgatott értékpapirból eredő tartozás nyilvánvalóan külföldi pénzüintézettel szemben fennálló tartozássá alakult át. Ezt nem ártott volna megmondani. Ha pedig ez így van és innen visszafelé nézzük, hogy minő jelentős szelvényét hiteléletünknek öleli át e két rendelet és ha megállapítjuk, hogy e pillanatban az egész külfölddel szemben fennálló pénz- és majdnem az egész külfölddel szemben fennálló árutartozásunk moratórium alá esik, akkor a legkevesebb, amit a rendelet alkotótól kérnünk kell az, hogy a rendelkezések legalább azokon a pontokon legyenek konformak az általános magánjogi szabályokkal, ahol ezt a szomorú alkalom szülte eseti törvényhozás a cél veszélyeztetése nélkül engedi.

Mert, hogy ez a — bocsánat a szóért — nyakló nélkül való rendeletalkotás, ha még annyira is a kényszerítő szükség szüli, hová vezet, azt a valamennyi napilapban 1932. március 19-én megjelent és a Külföldi Hitelek Országos Bizottsága közleménye gyanánt közreadott komüniké jellemzi. Ennek tartalma szerint annak elismerése mellett, hogy a nem pénzüintézetekkel vagy bankcégekkel szemben fennálló tartozások, ideértve az árutartozásokat is, nem tartoznak a Bizottság hatáskörébe, kijelenti, hogy a létező árutartozásokra a létrejött megállapodások értelmében törlesztés csak akkor történhetik, ha az áruhitelző a törlesztésnek megfelelő újabb áruhitelt engedélyez a magyar adóssal szemben. Ebből a kommünikéből tehát az tűnik ki, hogy a nem pénzüintézettel és nem bankcéggel szemben fennálló tartozás, és pedig árutartozás fizethetésének meg vagy meg nem engedése, a Magyar Nemzeti Bank egyéb jogszabályokon nyugvó engedélyezési jogán felül ezen Bizottság engedélyéhez is kötve van. Hogy mi alapon? nem tudjuk. A fent idézett két rendelet jogán semmiesetre sem. Valószínűleg a tényleges hatalom jogán. Az efféle jogszabályon való kérődzés bizonyára kicsinyes és nevetséges, ha a mögötte fekvő óriási egyetemes ország-érdekeket nézzük. De nem nevetséges és nem kicsinyes, ha arra gondolunk, hogy ebből a szörnyű wirr-warrból ki is kell egyszer kerülnünk. Mint a példa mutatja, ennek útja nemcsak gazdasági egyedek, hanem jogszabályok tetemeivel is lesz szegve.

H. L.

**Versenytisztességi szabályozás — közigazgatási uton.**  
Akik kedvelői a jogágak egymásba való átnyulású témájának, ebből az elméleti okból is örömmel üdvözölhetik a kereskedelmi miniszternek tárgyilag is hasznos 117602—

1932. számú rendeletét (megjelent a Budapesti Közlöny március 18-iki számában), amelyben a miniszter rámutat a korábbi rendeletek alkalmazása során kialakult helytelen értelmezésre, hogy az iparhatóságok „partie áruk, alkalmi áruk, occasio” és egyéb hasonló címeken iparigazolványt adtak. A rendelet teljesen tisztult jogi felfogással mutat arra, hogy az ily megjelölések nem az üzletkörére, hanem az árusítás módjára vonatkoznak, amely módszertintí eljárásra nem a rendes iparigazolvány, hanem az e célra előírt külön engedély szerzendő be. Ennélfogva a kiadott iparigazolványok visszaadandók és a jövőben ily célra iparigazolvány ki nem adható. A rendelet a jövőre utját fogja állani annak, hogy bárki hatósági akaratlan támogatással a verseny oly eszközéhez nyuljon, amely ugyan eltiltva nincs, de amelynek megszerzése mégis csak külön feltételekhez van kötve, amely feltételek nélkül az ily egyébként el nem tiltott árusítás meg nem engedett versenyesezköz. A rendeletről üdvös hatások várhatók.

**A zöldhitelrendeletek.** Az 1931 : XXVI. tc. 2. §-ban adott felhatalmazásnak köszönhető, hogy a privilegium mint jogforrás ismét polgárjogot nyert magánjogunkban.

A kiváltságok a 1560—1932. M. E. sz. alap és a 1790—1932. M. E. sz. pótrendeletek értelmében abban állanak, hogy meghatározott személyek bizonyos követeléseire sem az ingatlan végrehajtási árverés, ill. zárlat elhalasztása helyt nem foghat, sem a földteherrendezési törvény árverési korlátozásai nem terjednek ki.

Amennyire helyeseljük, hogy a korunkat minden igénybevehető finansialis és jogi eszközzel siessen a szörnyű válsággal küzdő mezőgazdaságunk segítségére, annyira elítéljük, hogy ezt privilegialis szempontok által vezéreltetve teszi. A kiváltságos személyek *a)* a P. K. kötelékébe tartozó pénzüintézetek, és az O. K. A., ill. ennek tagszövetkezetei *b)* mezőgazdasági termények vételével üzletszerűen foglalkozó bejegyzett kereskedők. Mindkét hitelezői csoport követeléseit más-más természetűek; az *a)* csoport tagjai csak a kölcsönkövetelések, a *b)* csoport tagjai pedig az 1932. évi termésre adott vételárelőleg és vele kapcsolatos mellékszolgáltatások behajtása tekintetében részesülnek a fenti kedvezményben. Amde mindkét kategóriájú követelések csak azon feltétel alatt, ha a kölcsönt, illetve előlegeket valóságos készpénzben nyújtották. Szerintünk gazdaságilag nincs különbség abban, ha a hitelező valóságos készpénzt ad avagy hitelt nyújt (pl. a gazda helyett fizet) s azért jelentékenyen gyakorlatibb kikötésnek tartottuk volna, hogy a hitelező tartozik a rendes kereskedő gondosságával meg-